

Валутен закон

(Приет от XXXVIII народно събрание на 8 септември 1999 г., обнародван в „Държавен вестник“, бр. 83 от 21 септември 1999 г.; изм., бр. 45 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2003 г.; бр. 36 от 2004 г.; бр. 105 от 2005 г.; бр. 43, 54 и 59 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда:

1. сделките и плащанията между местни и чуждестранни лица;
2. презграничните преводи и плащания;
3. сделките с чуждестранна валута по занятие;
4. (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) сделките с благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях по занятие, техния износ, внос и преработката им;
5. износа и вноса на левове и чуждестранна валута в наличност;
6. (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) събирането, поддържането и предоставянето на статистическа информация за платежния баланс на страната;
7. упражняването на валутен контрол.

Свобода за извършване на сделки, действия и плащания

Чл. 2. (1) Доколкото в този закон не е установено друго, всички действия, сделки и плащания по чл. 1, т. 1–5 се извършват свободно.

(2) Добиването на благородни метали и скъпоценни камъни от находища, които са публична държавна собственост, се извършва при спазване на изискванията, установени в действащото законодателство.

Извършване на сделки като обменно бюро

(Загл. изм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

Чл. 3. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2006 г.) Сделки с валута в наличност по занятие може да извършва лице, регистрирано по Търговския закон, както и лице, регистрирано като търговец по законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по споразумението за Европейското икономическо пространство, което е вписано в публичния регистър на лицата, извършващи дейност като обменно бюро.

(2) Физическите лица – търговци, както и членовете на управителните или

контролните органи и неограничено отговорни съдружници в юридическите лица по ал. 1 не трябва да са осъждани за умишлено престъпление от общ характер и да са били членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори.

(3) В Министерството на финансите се води и поддържа публичен регистър на лицата, извършващи дейност като обменно бюро. Вписването в регистъра се извършва в 14-дневен срок от подаването на всички документи, изискуеми в наредбата по ал. 5.

(4) За вписването в регистъра по ал. 3 се събират такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(5) Министърът на финансите издава наредба, с която определя условията и реда за вписване в регистъра по ал. 3, както и изискванията към дейността на обменните бюра.

(6) (Отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(7) (Отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(8) (Отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

Регистрация в Българската народна банка

Чл. 4. (Отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.).

Извършване и отказ за извършване на регистрация

Чл. 5. (Отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.).

Преводи и плащания към чужбина

Чл. 6. (1) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Търговските банки и БНБ извършват преводи и плащания към чужбина след деклариране на основанието за превода пред тях.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Лице, което извършва превод или плащане на валута към чужбина, равностойността на която надхвърля 25 000 лв., представя на банката сведения и документи, определени в наредба на БНБ.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.).

Събиране на информация за нуждите на статистиката на платежния баланс

Чл. 7. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) За нуждите на статистиката на платежния баланс се водят регистри за всяка сделка и плащане между местно и чуждестранно лице и за всеки презграничен превод и плащане на стойност, определена от БНБ с наредба, но не по-малка от 5000 лв., от:

1. търговските банки и БНБ;
 2. министерствата и държавните агенции;
 3. Централния депозитар и емитентите на поименни ценни книжа на капиталовия пазар, за които действащото законодателство не предвижда регистрация от Централния депозитар;
 4. инвестиционните посредници, застрахователите и пенсионните фондове;
 5. (изм. – ДВ, бр. 36 от 2004 г.) нотариусите, съответно службите по вписванията.
- (2) Лицата, извършващи плащането или превода, представят на лицата по ал. 1, т. 1 статистическа форма по образец, утвърден от БНБ.
- (3) Лицата по ал. 1, т. 1 отказват действия по извършване на плащането или превода, ако не им бъде представена статистическата форма по ал. 2.
- (4) При постъпване на средства от чужбина местните лица – получатели на средствата, попълват статистическите форми по ал. 2 в 30-дневен срок от уведомяването за превода от лицата по ал. 1, т. 1.
- (5) Всяка сделка във връзка с първоначалното извършване на преки инвестиции в чужбина от местни юридически лица или еднолични търговци, както и за предоставяне на финансови кредити между местни юридически лица или еднолични търговци и чуждестранни лица, подлежи на деклариране пред БНБ за нуждите на статистиката на платежния баланс в срок 15 дни след нейното сключване.
- (6) Когато местно юридическо лице или едноличен търговец нарежда на местна банка превод на средства във връзка с вече предоставен от или на чуждестранно лице финансов кредит, местната банка изпълнява нареждането за превод след удостоверяване декларирането на финансовия кредит от местното юридическо лице или едноличен търговец по реда на ал. 5.
- (7) Декларирането по ал. 5 се извършва еднократно и при всеки следващ превод се удостоверява пред обслужващата местна банка с вече заверената от БНБ декларация.
- (8) Събраната по ал. 1 и 4 информация се предоставя на БНБ по ред, определен с наредбата по ал. 11.
- (9) Органите и институциите по ал. 1 не могат да предоставят на други лица и институции събраната от тях информация, която е търговска или банкова тайна, освен ако това е предвидено в друг закон.
- (10) Българската народна банка може да публикува и да предоставя на други лица и институции само обобщени данни.
- (11) Българската народна банка издава наредба по прилагането на този член.

Предоставяне на информация на Българската народна банка

Чл. 8. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) Българската народна банка може да изисква от всяко лице информация, която е от значение за платежния баланс на страната.

(2) Всяко лице е длъжно да предостави на БНБ необходимата за статистиката на платежния баланс информация при спазване на изискванията за нейното съдържание.

Регистри на преките инвестиции и на инвестициите в недвижими имоти

Чл. 9. (Изм. – ДВ, бр. 45 от 2002 г., отм., бр. 60 от 2003 г.).

Отчетност на вземания и задължения

Чл. 10. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) Местните юридически лица и едноличните търговци са длъжни чрез статистически форми да отчетат пред БНБ всяко тримесечие вземанията си от и задълженията си към чуждестранни лица, както и преките си инвестиции в чужбина.

(2) Местните физически лица отчетат ежегодно до 31 март пред БНБ чрез статистически форми вземанията си от и задълженията си към чуждестранни лица по финансови кредити, ако сборът от тези вземания или задължения надхвърля левовата равностойност на 50 000 лв. към 31 декември на предходната календарна година.

(3) Българската народна банка определя реда за прилагане на този член в наредбата по чл. 7, ал. 11.

Митнически регистър

Чл. 10а. (Нов – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Митническите органи водят регистри за търговските кредити по износа и вноса и за финансовия лизинг между местни и чуждестранни лица, както и за износа и вноса на подлежащите на деклариране съгласно чл. 11 левове, чуждестранна валута в наличност и платежни инструменти на приносител.

(2) В случай на търговски кредити по износа и вноса или на финансов лизинг между местни и чуждестранни лица пред митническите органи се подава декларация по образец, утвърден от министъра на финансите.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) При внос и износ на левове, чуждестранна валута в наличност и платежни инструменти на приносител в размер, подлежащ на деклариране съгласно чл. 11, физическите лица представят на митническите органи декларация по образец, утвърден от министъра на финансите.

(4) Министърът на финансите издава наредба за прилагането на този член.

Износ и внос на левове и чуждестранна валута в наличност

Чл. 11. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Местни и чуждестранни физически лица могат да внасят и изнасят неограничено количество левове, чуждестранна валута в наличност и платежни инструменти на приносител при спазване на определените в този закон изисквания.

(2) Размерът на подлежащата на деклариране пред митническите органи валута при внос и износ на суми над 5000 лв. или тяхната равностойност в чуждестранна валута в наличност се определя в наредбата по ал. 6.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 1 януари 2006 г.; ДВ, бр. 54 от 2006 г.) При износ на суми над 25 000 лв. или тяхната равностойност в чуждестранна валута в наличност местните и чуждестранните физически лица декларират пред митническите органи размера и произхода на паричните средства включително на платежните инструменти на приносител, като представят удостоверение от съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, че нямат просрочени задължения.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Извън случаите по ал. 3 за суми над 25 000 лв. или тяхната равностойност в чуждестранна валута в наличност, чуждестранните физически лица декларират пред митническите органи само размера и вида на изнасяните парични средства включително и размера и вида на изнасяните платежни инструменти на приносител, когато тяхната стойност не надвишава размера на внесената и декларирана валута.

(5) Износът и вносът на левове и чуждестранна валута в наличност чрез пощенски пратки е забранен, с изключение на пратки с обявена стойност. Тази забрана не се отнася за БНБ и за търговските банки.

(6) За прилагането на този член министърът на финансите издава наредба, съгласувана с БНБ.

Курсове на чуждестранните валути към лева

Чл. 12. (1) Българската народна банка котира ежедневно курсовете на определени от нея чуждестранни валути към лева, които се ползват за счетоводни и статистически цели.

(2) По предложение на Министерството на финансите Българската народна банка определя и курсове на валути по платежни споразумения.

(3) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Равностойността на чуждестранните валути към лева за нуждите на декларирането по чл. 11 се определя съгласно митническото законодателство.

Добиване, преработване и сделки с благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях по занятие

Чл. 13. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) Лицата, които осъществяват дейност по добиване, преработване и сделки с благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях по занятие, са длъжни да се регистрират в Министерството на финансите в 14-дневен срок преди започване на дейността.

(2) В Министерството на финансите се води и поддържа публичен регистър на лицата, които осъществяват дейност по добиване, преработване и сделки с благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях по занятие. За вписването в регистъра се събират такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(3) Министерският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за вписване в регистъра по ал. 2, както и изискванията към дейността на лицата по ал. 1.

(4) Златните и сребърните изделия, изработени в страната или внесени от чужбина с търговска цел, подлежат на проверка за установяване съдържанието на чисто злато и сребро (титър) и на маркиране по ред, определен с наредбата по ал. 3. Златните изделия се търгуват само в търговски обекти, разположени в сгради или други стационарни постройки, с изключение на продаваните от производителите им изделия на народните художествени занаяти.

Внос и износ на благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях

(Загл. доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.)

Чл. 14. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Местни и чуждестранни физически лица могат да внасят и да изнасят благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях, като ги декларират пред митническите органи по ред, установен от министъра на финансите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Вносът и износът на благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях чрез пощенски пратки са забранени, с изключение на пратки с обявена стойност.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Забраната по ал. 2 не се отнася за БНБ и за търговските банки.

Валутен контрол

Чл. 15. (1) Министърът на финансите, Българската народна банка и пощенските служби упражняват контрол за спазването на този закон и на нормативните актове, издадени по неговото прилагане.

(2) Министърът на финансите чрез своите специализирани органи извършва

проверки по спазването на закона.

Правомощия на органите по валутен контрол

Чл. 16. (1) (Доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Митническите органи следят за спазването на закона при износа и вноса на левове и чуждестранна валута в наличност и на благородни метали и скъпоценни камъни и изделия със и от тях.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., бр. 105 от 2005 г., в сила от 1 януари 2006 г.) Органите на Националната агенция за приходите проверяват дейността на обменните бюра и лицата по чл. 13, ал. 1, които не са търговски банки, като при осъществяване на проверките имат право:

1. на свободен достъп до служебните помещения на проверяваните лица;
2. да изискват документи, сведения и писмени обяснения;
3. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) да проверяват наличностите в левове и в чуждестранна валута, както и наличностите и качеството на благородните метали и скъпоценните камъни и изделията със и от тях;
4. да извършват насрещни проверки при клиенти на проверяваните лица;
5. да използват помощта на вещи лица;
6. (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г.; изм. – бр. 105 от 2005 г., в сила от 1 януари 2006 г.) да налагат мерки за обезпечаване на доказателства по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Органите на БНБ:

1. упражняват контрол върху търговските банки за спазване изискванията на закона и на нормативните актове по прилагането му;
2. (отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)
3. (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) упражняват контрол за спазване на изискванията по чл. 6, 7, 8 и 10 и на нормативните актове по прилагането им;
4. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) могат да проверяват верността на информацията, събирана по реда на чл. 7, 8 и 10.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(5) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., изм. – ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г., отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(6) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., изм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.) Лицата, за които според обстоятелствата може да се приеме, че извършват сделки с чуждестранна валута в нарушение на чл. 3, ал. 1, са длъжни при поискване да предоставят на проверяващите органи на Министерството на финансите и на БНБ писмени обяснения и документи, както и да осигурят извършването на проверки на място. При извършване на проверките проверяващите органи на Министерството на финансите и на БНБ разполагат с правомощията по ал. 2 и 3.

(7) (Отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.).

(8) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Пощенските служби упражняват контрол по спазване изискванията на чл. 11, ал. 5 и чл. 14, ал. 2 и уведомяват митническите органи за констатираните от тях нарушения.

(9) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Държавните органи и длъжностните лица са длъжни да оказват съдействие на органите по чл. 15 и по този член при упражняване на техните правомощия.

Принудителни административни мерки

(Загл. изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.)

Чл. 17. При установяване на нарушения на този закон и на нормативните актове по прилагането му:

1. министърът на финансите или оправомощено от него лице може:

а) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) да издава писмени предписания за отстраняване на нарушенията в определен от него срок;

б) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) да прилага принудителна административна мярка запечатване на търговския обект на лицата по чл. 3, ал. 1 и лицата по чл. 13, ал. 1, които не са търговски банки;

в) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) да отнема издадено удостоверение за регистрация на лице, което осъществява дейност като обменно бюро.

2. Българската народна банка може:

а) (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.);

б) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) да издава писмени указания за отстраняване на непълноти в регистрите по чл. 7, ал. 1, в декларацията по чл. 7, ал. 5, в информацията по чл. 8 или в статистическите форми по чл. 10, ал. 1 и 2, когато не са изпълнени изискванията на чл. 7, 8 и 10, както и на нормативните актове по тяхното прилагане;

в) (отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г.);

г) (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.);

3. (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.);

4. (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.).

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 18. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) Който извърши или допусне извършване на нарушение по чл. 11, ал. 1, 2, 3, 4 или 5, чл. 14, ал. 1 и 2 и чл. 16, ал. 6, както и на нормативните актове по тяхното прилагане, се наказва с глоба в размер от 1000 до 3000 лв., ако деянието не съставлява престъпление. Ако нарушителят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

(2) Лице, което извършва обмяна на валута в нарушение на чл. 3, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 1000 до 3000 лв., ако е физическо лице, или с имуществена санкция в размер от 5000 до 15 000 лв., ако е юридическо лице или едноличен търговец.

(3) Лице, вписано в регистъра по чл. 3, ал. 3, което извърши нарушение във връзка с дейността си по този закон или на наредбата по чл. 3, ал. 5, се наказва с имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

(4) Лице по чл. 13, ал. 1, което извърши нарушение във връзка с дейността си по чл. 13 или на нормативен акт по неговото прилагане, се наказва с глоба в размер от 1000 до 3000 лв., а ако нарушителят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

(5) При повторно нарушение по ал. 1–4 на нарушителя се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер на първоначално наложената.

(6) При извършване на нарушение по ал. 2, 3 или 4, независимо от наложената глоба, съответно имуществена санкция, наказващият орган може да лиши нарушителя от право да упражнява съответната дейност за срок от един до шест месеца, а при повторно нарушение – за срок от два месеца до една година.

(7) В случаите на налагане на административно наказание по ал. 6 с наказателното постановление се прилага и принудителната административна мярка запечатване на обект.

(8) Изпълнението на административното наказание по ал. 6 и на принудителната административна мярка по ал. 7 се прекратява от органа, който ги е наложил, по молба на административнонаказаното лице и след като бъде доказано от него, че наложената имуществена санкция или глоба е заплатена изцяло.

(9) Лишаването от право да се упражнява съответната дейност по ал. 6, както и принудителната административна мярка по ал. 7 подлежат на предварително изпълнение, освен ако съдът не разпореди друго.

(10) Актовете за установяване на нарушенията по ал. 1–6 се съставят от оправономощени от министъра на финансите длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от министъра на финансите или от оправономощени от него длъжностни лица.

Чл. 19. (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) (1) Който извърши или допусне извършване на нарушение по чл. 7, чл. 8 и чл. 10, ал. 2, се наказва с глоба в размер от 200 до 1000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) За нарушение по чл. 7, чл. 8 и чл. 10, ал. 1 на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 10 000 лв.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(4) (Отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

(5) Търговска банка, която наруши разпоредбите на този закон и на нормативните актове по неговото прилагане при извършване на сделки и действия с чуж-

дестранна валута или с благородни метали, се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 25 000 лв.

(6) Длъжностно лице от търговска банка, което наруши или допусне да се нарушат изискванията на този закон и на нормативните актове по неговото прилагане, се наказва с глоба в размер от 500 до 2500 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(7) В случай на повторно нарушение виновното лице се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер, както следва:

1. по ал. 1 – от 500 до 2500 лв.;
2. по ал. 2 – от 4000 до 20 000 лв.;
3. (отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)
4. (отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)
5. по ал. 5 – от 10 000 до 50 000 лв.;
6. по ал. 6 – от 1000 до 5000 лв.

(8) Актовете за установяване на нарушенията по ал. 1–7 се съставят от оправомощени от управителя на БНБ длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от управителя на БНБ или от оправомощени от него длъжностни лица.

Чл. 20. (Нов – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Предметът на нарушението се отнема в полза на държавата, включително когато нарушителят не може да бъде установен.

Чл. 21. (Нов – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „благородни метали“ са златото, среброто и платината в обработен и необработен вид;

2. „местно лице“ е:

а) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) физическо лице с постоянно пребиваване в страната;

б) юридическо лице със седалище в страната;

в) юридическо лице със седалище извън страната – за дейността в страната чрез регистриран клон;

г) (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) българските дипломатически, консулски, търговски и други представителства, членовете на тези представителства, техният персонал и обслужващите ги български граждани, които пребивават в чужбина по поръчение на българската държава, дългосрочно командированите в чужбина

военнослужещи на кадрова военна служба и граждански лица от Министерството на отбраната в мисии, щабове и органи на международни организации, както и членовете на техните семейства;

д) (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) българските граждани, пребиваващи в чужбина с цел обучение, независимо от срока на пребиваване;

е) (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) българските граждани, пребиваващи в чужбина с цел медицинско лечение, независимо от срока на пребиваване;

3. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) „чуждестранно лице“ е всяко физическо или юридическо лице, което не отговаря на условията по т. 2, както и чуждестранните дипломатически, консулски, търговски и други представителства, международните организации, членовете на тези представителства и организации, техният персонал и обслужващите ги чуждестранни граждани и членовете на техните семейства, както и пребиваващите в Република България с цел обучение или медицинско лечение, независимо от срока на пребиваване;

3а. (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) „постоянно пребиваване“ е пребиваване в Република България с право на неопределен срок. Физическите лица по т. 2 и 3 установяват наличие или липса на постоянно пребиваване в страната по смисъла на този закон чрез декларация;

4. „чуждестранна валута“ е парична единица, която е законното платежно средство във всяка чужда държава, както и колективните валути;

5. (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) „чуждестранна валута в наличност“ са банкноти и монети, които са законно платежно средство в чужда държава;

6. (нова – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) „Парични средства“ са:

а) пари в брой – банкноти и монети, които са в обращение като средство за обмяна, и

б) платежни инструменти на приносител;

7. (нова – ДВ, бр. 54 от 2006 г.) „Платежен инструмент на приносител“ е:

а) пътнически чек, чек, запис на заповед или менителница или друг платежен инструмент, който е във формата на инструмент на приносител, или е предвидена възможност за джирисване без ограничение или е издаден в друга форма, която позволява да бъде прехвърлен с предаването;

б) чек, запис на заповед, менителница или друг платежен инструмент, който е подписан, но не е посочено името на получателя по него;

8. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 6, бр. 54 от 2006 г.) „търговски кредит“ е всеки кредит, свързан с продажбата на стоки или с предоставянето на услуги, който е отпуснат от продавача/купувача на стоката или от изпълнителя/получателя на услугата по конкретната сделка;

9. (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 7, бр. 54 от 2006 г.) „финансов кредит“ е предоставяне на парични средства със задължение за връщане, което не е търговски кредит. В понятието „финансов кредит“ се включват и финансовият

лизинг, встъпването в дълг и прехвърлянето на вземания по финансов кредит;

10. (изм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 8, бр. 54 от 2006 г.) „пряка инвестиция в чужбина“ е:

а) придобиване в търговско дружество – чуждестранно лице, на права на съдружник с неограничена отговорност или на дялово участие, което дава право на над 10 на сто от броя на гласовете в общото събрание;

б) създаване на търговско дружество в чужбина;

в) предоставяне на заем с цел пряка инвестиция по букви „а“ и „б“ или свързана със споразумение за участие в разпределяне на печалба;

г) допълнителна инвестиция към инвестицията по буква „а“ или „б“;

д) придобиване на недвижим имот;

11. (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 9, бр. 54 от 2006 г.);

12. (отм. – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 10, бр. 54 от 2006 г.);

13. (предишна т. 11, бр. 54 от 2006 г.) „извършване на сделки с чуждестранна валута по занятие“ е:

а) извършване в продължение на една година на сделки за сметка на повече от 10 лица, или

б) (изм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.) извършване в продължение на една година на сделки с повече от 20 лица, които не са банки или обменни бюра, или

в) (доп. – ДВ, бр. 60 от 2003 г.) отправяне на рекламни изявления, на покани или предложения, включително чрез табла, за сключване на сделки с неопределен кръг от лица, включително чрез средствата за масово осведомяване;

14. (предишна т. 12, бр. 54 от 2006 г.) „обменно бюро“ е търговец, който извършва по занятие сделки с валута в наличност;

15. (предишна т. 13 – ДВ, бр. 54 от 2006 г., отм. – ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31 март 2009 г.)

16. (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 14, бр. 54 от 2006 г.) „повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение;

17. (нова – ДВ, бр. 60 от 2003 г., предишна т. 15, бр. 54 от 2006 г.) „изделие на народните художествени занаяти“ е изделие, изработено от лице, вписано в регистъра на занаятчиите или в регистъра на майсторите по Закона за занаятите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Обменните бюра, на които Българската народна банка е отнела разрешението да извършват сделки с чуждестранна валута поради нарушения на банковото или валутното законодателство, извършени след 1 януари 1995 г., нямат

право да извършват такива сделки в продължение на 5 години от влизането в сила на този закон.

§ 3. Всички лица, които извършват дейност като обменни бюра, са длъжни да се регистрират в Министерството на финансите в 45-дневен срок от влизането в сила на този закон. Лице, неподало заявление за регистрация в посочения срок, губи правото да извършва сделки като обменно бюро.

§ 4. Всички лица, извършващи дейност като финансови къщи, са длъжни в 45-дневен срок от влизането в сила на този закон да подадат заявление до Българската народна банка за подмяна на издаденото им разрешение. Лице, неподало заявление в посочения срок, губи правото да извършва дейност като финансова къща.

§ 5. Този закон отменя Закона за сделките с валутни ценности и за валутния контрол (обн., ДВ, бр. 51 от 1966 г.; изм. и доп., бр. 26 от 1968 г., бр. 92 от 1969 г., бр. 53 и 99 от 1989 г., бр. 25 от 1991 г. и бр. 10 от 1993 г.; бр. 40 от 1996 г. – Решение № 6 на Конституционния съд от 1996 г.; бр. 95 от 1996 г. – Решение № 15 на Конституционния съд от 1996 г.).

§ 6. В Закона за административното производство (обн., ДВ, бр. 90 от 1979 г.; изм., бр. 9 от 1983 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 25 и 61 от 1991 г., бр. 19 от 1992 г., бр. 65 и 70 от 1995 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 15 и 89 от 1998 г.) в чл. 34, т. 2 думите „по Закона за сделките с валутни ценности и за валутния контрол“ се заменят с „по Валутния закон“.

§ 7. В Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г., попр., Изв., бр. 2 от 1950 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г., ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 12 и 56 от 1993 г., бр. 83 и 104 от 1996 г.) в чл. 10 ал. 1 се отменя.

§ 8. В 3-месечен срок от обнародването на този закон Министерският съвет, министърът на финансите и Българската народна банка приемат наредбите по неговото прилагане.

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на министъра на финансите и на Българската народна банка.

§ 10. Законът влиза в сила от 1 януари 2000 г.

Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Валутния закон (ДВ, бр. 60 от 2003 г.)

§ 21. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон всички местни юридически лица или еднолични търговци, които са предоставили на или са получили от чуждестранни лица финансови кредити, съществуващи към датата на влизане в сила на този закон, декларират тези кредити пред БНБ по ред, определен от нея.

(2) Задължението по ал. 1 не се отнася за местни юридически лица или еднолични търговци, които са регистрирали в БНБ финансовите кредити по реда на отменения чл. 4, ал. 2 от Валутния закон.

(3) Когато местно юридическо лице или едноличен търговец нарежда на местна банка превод на средства във връзка с финансов кредит, предоставен от или на чуждестранно лице преди влизането в сила на този закон, местната банка изпълнява нареждането за превод след удостоверяване на извършена регистрация в БНБ на финансовия кредит по реда на отменения чл. 4, ал. 2 от Валутния закон или деклариране по ал. 1 на този параграф.

§ 22. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон всички местни юридически лица или еднолични търговци, които имат преки инвестиции в чужбина към датата на влизане в сила на този закон, декларират тези инвестиции пред БНБ по ред, определен от нея.

§ 23. (1) В срок 1 октомври 2003 г. Министерският съвет приема, съответно министърът на финансите и БНБ издават, наредбите по прилагането на закона.

(2) В срок 1 ноември 2003 г. Министерският съвет приема наредба за условията и реда за дейността на лицата, които предоставят парични заеми срещу залог на вещи (заложни къщи).

Закон

за изменение и допълнение на Валутния закон

(Приет от XXXX народно събрание на 17 май 2006 г.;
обн., ДВ, бр. 43 от 26 май 2006 г.)

Заклучителна разпоредба

§ 2. Законът влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.